

12.12.2018

Ärende/8

§ 413

Utredning om åtgärderna med anledning av utvärderingsberättelsen för år 2017

HEL 2017-005026 T 00 03 00

Beslut

Stadsfullmäktige antecknade bilagan till detta ärende med en utredning om åtgärderna med anledning av utvärderingsberättelsen för år 2017.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Juha Kesänen, specialplanerare, telefon: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Utvärderingsberättelse 2017
- 2 Selvitys vuoden 2017 arviointikertomuksen toimenpiteistä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Stadsstyrelsen och nämnderna och direktionerna gav i maj utlåtanden till revisionsnämnden om åtgärdsrekommendationerna och -uppmaningarna i utvärderingsberättelsen för år 2017. I dessa utlåtanden uppgavs det vilka åtgärder sektorerna och affärsverken hade för avsikt att vidta med anledning av utvärderingsberättelsen.

Stadsfullmäktige beslutade 20.6.2018 i enlighet med revisionsnämndens förslag anteckna revisionsnämndens utvärderingsberättelse för år 2017 och de utlåtanden som stadsstyrelsen och nämnderna och direktionerna i fråga gett om denna och uppmana stadsstyrelsen att före utgången av december 2018 förelägga fullmäktige en utredning om vilka åtgärder de personer som ansvarar för verksamheten och de redovisningsskyldiga har vidtagit med anledning av utvärderingsberättelsen.

12.12.2018

Ärende/8

De åtgärder som sektorerna och affärsverken vidtagit med anledning av åtgärdsrekommendationerna och -uppmaningarna i utvärderingsberättelsen anges i den bifogade utredningen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Juha Kesänen, specialplanerare, telefon: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Utvärderingsberättelse 2017
- 2 Selvitys vuoden 2017 arviointikertomuksen toimenpiteistä

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

För kännedom

Sektorcheferna
Affärsverket företagshälsan
Trafikaffärsverket
Förvaltningsdirektörerna
Stadskansliet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 26.11.2018 § 761

HEL 2017-005026 T 00 03 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa kaupunginvaltuustolle tiedoksi esityslistan liitteenä olevan selvityksen vuoden 2017 arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä.

14.05.2018 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha Kesänen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

12.12.2018

Ärende/8

Stadsfullmäktige 20.06.2018 § 202

HEL 2017-005026 T 00 03 00

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade

1. anteckna revisionsnämndens utvärderingsberättelse för år 2017 och de utlåtanden som stadsstyrelsen och nämnderna och direktionerna i fråga gett om denna
2. uppmana stadsstyrelsen att före utgången av december 2018 förelägga fullmäktige en utredning om vilka åtgärder de personer som ansvarar för verksamheten och de redovisningsskyldiga har vidtagit med anledning av utvärderingsberättelsen
3. anteckna revisionsberättelsen för år 2017
4. godkänna bokslutet på basis av uppgifterna i revisionsberättelsen
5. på basis av det som i revisionsberättelsen anges om bokslutets godtagbarhet bevilja de redovisningsskyldiga som handhaft stadens förvaltning och ekonomi ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2017.

Behandling

20.06.2018 Enligt förslaget

På förslag av ordföranden godkände stadsfullmäktige som förfarande att diskussionen om ärendena 4 och 5 på föredragningslistan förs samtidigt. Eventuella förslag beträffande de båda ärendena skulle framställas under diskussionen.

Föredragande

Revisionsnämnden

Upplysningar

Minna Tiili, stf. utvärderingschef, telefon: 310 36545
minna.tiili(at)hel.fi
Arto Ahlqvist, revisionschef, telefon: 310 36580
arto.ahlqvist(at)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 29.05.2018 § 114

HEL 2017-005026 T 00 03 00

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon:

4.2. Hankintojen ohjaus

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on keskitetty hankintatoimi. Hankintayksikön vakanssimäärää on lisätty organisaatiouudistuksen jälkeen kahdella työntekijällä ja tietohallintopalveluissa on kaksi uutta vakanssia ICT-hankintojen hoitamiseen.

Toimialan hankintaprosessin uudistaminen ja kehittäminen on käynnistetty ICT-hankinnoista. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on laadittu prosessikuvaus ICT-hankintoihin. ICT-hankintaprosessia hyödynnetään muiden hankintojen prosessinmäärittelyssä.

ICT-prosessin määrittely käynnistyi ulkopuolisen konsultin kanssa laatimalla arvio ICT-hankintojen nykytilasta. Arvion perusteella toimialan johto käynnisti prosessin määrittelyn. Prosessissa määriteltiin koko ICT-hankintojen elinkaari: hankintojen tarpeen määrittelystä, laitteiden elinkaaren hallintaan. ICT-hankintaprosessi valmistui helmikuussa 2018.

ICT-hankintaprosessin käyttöönotto on parhaillaan käynnissä. Käyttöönottoon liittyy kiinteästi koulutukset, jotka kattavat palvelukokonaisuuksien ja hallinto- ja tukipalveluiden johtajat ja päälliköt, koulujen ja oppilaitosten rehtorit, päiväkotien johtajat, ICT-hankintatiimin, taloushallinnon hankintoihin osallistuvat henkilöt, koko tietohallinnon ja muut nimetyt henkilöt hallinto- ja tukipalveluista.

Hankintavaltuuksia on alennettu ja määritelty tarpeiden mukaan. Tar kennukset on tehty toimialaa valmisteltaessa. Toimialan yleistä hankintaprosessia ollaan kehittämässä ICT-hankintaprosessikuvauksen pohjalta yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa.

Toimialan johtoryhmä on käsitellyt kaupungin eettiset periaatteet ja väärinkäytösten menettelytavat johtoryhmässä joulukuussa 2017. Johtoryhmässä todettiin, että eettiset periaatteet ja menettelytavat väärinkäytöstilanteissa on käsiteltävä hallinnossa ja palvelukokonaisuuksissa, palveluissa ja yksiköissä. Johto ja esimiehet vastaavat siitä, että periaatteet tunnetaan ja niitä noudatetaan.

Eettiset periaatteet ja väärinkäytösten menettelytavat on viety toimialan intrasivuille toimialan toimintatapaohjeisiin. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tulee seuraamaan eettisten periaatteiden ja väärinkäytösten menettelytavan ohjeistuksen käsittelyä sähköisen työkalun avulla vuoden 2018 aikana.

Myös hankintoihin ja niiden eettisiin periaatteisiin liittyvän ohjeistuksen löydettävyyttä on parannettu. ICT-hankintaprosessi löytyy Helmi-intran tietohallinnon hankintojen sivulta. Lisäksi ICT-hankintatiimin palvelukonaisuuksien edustajia on ohjeistettu viestimään ICT-hankintaryhmän linjauksista palvelukokonaisuuksiin. Näiden lisäksi tietohallinto on käynnistänyt kuukausikirjeiden julkaisun, jossa viestitään myös ICT-hankintoihin liittyvistä asioista.

4.7. Lasten ja nuorten mahdollisuus harrastaa

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on varmistanut osaltaan koulutilojen saatavuutta lasten ja nuorten harrastustoimintaan. Liikuntatilojen varaamista on keskitetty ja selkeytetty siirtämällä koulujen ja oppilaitosten liikuntatilat 1.7.2018 alkaen kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan hallintaan ja tilavarausjärjestelmään. Muut koulun tilat ovat kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tilavarausjärjestelmässä.

Liikuntatilat ovat varattavissa kello 17–22 välisenä aikana sekä koulujen loma-aikoina. Omavalvonta, joka on käytössä 69 koulussa, on laskenut tilavuokria ja madaltanut kynnystä koulutilojen vuokraamiseen.

Kasvatuksen ja koulutuksen sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialat järjestivät yhdessä tammikuussa tiedotustolaisuuden taiteen perusopetuksen toimijoille tilojen saatavuudesta niiden käytön lisäämiseksi.

Kasvatuksen ja koulutuksen sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialat ovat yhdessä työstäneet muistion kaupungin tilojen asukaskäytön periaatteista. Periaatteet varmistavat osaltaan tilojen käytön saatavuutta lasten ja nuorten harrastustoimintaan.

4.8. Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen ammatillisessa peruskoulutuksessa

Stadin ammattiopistossa on kehitetty erilisiä toimia osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen. 1.1.2018 voimaan tullut lakimuutos vahvistaa osaltaan opiskelun henkilökohtaistamista. Hakeutumisvaiheessa tunnistettu ja tunnustettu osaaminen on perusta yksilöllisen koulutuspolkuun.

Seinäntöntä työpajatoimintaa on laajettu sekä uusien yrityskumppaneiden kanssa että aloittamalla työpajatoimintaa uusilla aloilla kuten ICT-asennuksessa. Avoimia opintoja on edelleen kehitetty valtakunnallisissa hankkeissa siten, että sisällöt helpottavat osaamisen tunnistamista ja tunnustamista. Osaamisen osoittamisessa ja dokumentoinnissa on myös lisätty digitaalisten osaamismerkkien käyttöä.

Työkokeilussa hankitun osaamisen tunnistamista on kehitetty pelillistämällä osaamisen hankkimista digitaalisen oppimispelin avulla (Pe-

laamalla paremmaksi- konsepti). Myös kaupungin kesätöistä saatavat ammatillisten tutkintojen mukaan annetut osaamistodistukset laajenevat kesällä 2018 yhä useampiin työtehtäviin.

4.9. Oppisopimuskoulutukselle asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Stadin ammattiopiston oppisopimuksen tukipalveluja on vahvistettu. Oppisopimusopiskelijan kannalta merkittävä muutos on ammatillisen koulutuksen uuden lainsäädännön mukana tuoma oikeus kuraattori- ja psykologipalveluihin.

Lisäksi tukipalveluja on vahvistettu Stadin ammattiopiston työelämä- ja oppisopimuspalveluissa palkkaamalla kokopäiväinen ohjaava opettaja sekä kaksi suomi toisena kielenä opettajaa. Opettajat jalkautuvat oppisopimustyöpaikoille ja antavat ohjausta sitä tarvitseville. Suomi toisena kielenä opetuksessa hyödynnetään digitaalisia välineitä ja ryhmämuotoista opetusta, jossa opiskelijat voivat saada toisiltaan vertaistukea.

Maahanmuuttajataustaisille sekä alle 30-vuotiaille nuorille on käynnistetty oppisopimuksen aloitusjaksot, joissa käydään läpi työelämätietoutta ja oppisopimuskoulutuksen käytänteitä sekä kartoitetaan tuen ja ohjauksen tarvetta. Samalla opiskelijat tutustuvat ohjaavaan henkilöstöön, joka edesauttaa tuen ja ohjauksen antamista.

Pitkäaikaistyöttömille on mahdollisuus oppisopimuksen orientaatiojaksoon. Orientaatiojaksosta vastaa erityisopettaja, jonka tuki- ja ohjauspalvelut jatkuvat oppisopimuksen syntymisen jälkeenkin. Jaksolla käydään läpi työelämätietoutta, kartoitetaan aiempaa osaamista ja soveltuvaa alaa sekä hyödynnetään työkokeilua oppisopimuksen ennakkojaksoa.

Työpaikkaohjaajakoulutuksiin on lisätty erilaisia teema-koulutuksia. Teemoja ovat: ”Erityisen tuen tarpeessa olevan opiskelijan ohjaaminen”, ”Nuorten ohjaaminen” ja ”Monikulttuurinen työyhteisö”. Työpaikkaohjaajille kehitettyä Ohjaan.fi -ohjauspalvelua käytetään aktiivisesti.

Oppisopimuksen tukipalveluja kehitetään edelleen Stadin ammattiopistossa sekä yhteistyössä metropolialueen verkostossa.

4.13. Terveyden edistäminen Sutjakka stadi -toimenpideohjelman avulla

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kannustaa peruskoulujen yläasteita ja toisen asteen oppilaitoksia ravintolatoimikuntien perustamiseen, jos toimikuntia ei vielä ole. Opetusvirasto ohjeisti 25.5.2014 kouluja ja toisen asteen oppilaitoksia perustamaan ravintolatoimikuntia tai integroimaan niiden toiminnan osaksi olemassa olevia rakenteita. Toiminnan käynnistämistä varten ravintolatoimikuntatoiminta mallitettiin. Vastuu to-

12.12.2018

iminnan käynnistämistä on ollut kouluilla ja toisen asteen oppilaitoksilla.

Ravintolatoimikunta- ja ruokaraatitoiminnan avulla nuoret osallistuvat ja vaikuttavat kouluruokailuun. Osallistamisella varmistetaan ruoan mieluisuus ja houkuttelevuus. Tavoitteena on ruokailun käyttöasteen nostaminen sekä Opetushallituksen kouluruokailufoorumin asettama ”Kaikki syövät” -tavoitteen toteuttaminen Helsingissä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan palvelukokonaisuudet kannustavat ja kehottavat kouluja ja toisen asteen oppilaitoksia käynnistämään ravintolatoimikuntatoiminnan lukuvuoden 2018–2019 aikana, mikäli toimintaa ei ole vielä käynnistetty. Vastuu toiminnan käynnistämisestä tulee olemaan kouluilla ja toisen asteen oppilaitoksilla. Palvelukokonaisuudet seuraavat toiminnan käynnistymisen toteutumista.

Liikkuva koulu -hanke on käynnistetty toisella asteella vuonna 2017. Toiminnan suunnittelussa ovat keskeisessä roolissa olleet opiskelijat. Osallistamalla opiskelijat mukaan liikuttavamman oppimisympäristön ideointiin, saadaan aikaan houkuttelevia ja kestäviä ratkaisuja.

Hankkeessa pureudutaan:

- aktivoiviin opiskeluympäristöihin (painot, tangot, tasapainolaudat, lattiasteipit jne.),
- aktiivisemmän toimintakulttuurin luomiseen, (liikettä oppitunneilla, välitunneilla, sisällä ja ulkona),
- yhteisölliseen liikkumiseen (ryhmien väliset haastekisat, perinneleikit ja pelit, tapahtumat jne.) sekä
- harrastus- ja kerhotoiminnan lisäämiseen osaksi koulupäivää ja sen jälkeen.

Keskeisiä toimijoita ovat oppilaitoksen hyvinvointiryhmät sekä liikkuva koulu- hankkeen opettajat. Toiminnalla luodaan systemaattisempi, erilaiset liikkujaryhmät huomioiva ohjelma, joka kytkeytyy osaksi tutkintokoulutuksen osaamisvaatimuksia uusien tutkinnon perusteiden mukaisesti esimerkiksi työhyvinvoinnin ja työturvallisuuden näkökulmista.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tero Vuontisjärvi, talous- ja suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 80295
tero.vuontisjarvi(a)hel.fi
Anna Lyra-Katz, erityissuunnittelija, puhelin: 310 86706
anna.lyra-katz(a)hel.fi

12.12.2018

Ärende/8

Tarkastuslautakunta 29.05.2018 § 50

HEL 2017-005026 T 00 03 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että tämä päättäisi

- merkitä tiedoksi tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen vuodelta 2017 ja siitä saadut kaupunginhallituksen sekä asianomaisten lauta- ja johtokuntien lausunnot
- kehottaa kaupunginhallitusta antamaan joulukuun 2018 loppuun mennessä valtuustolle selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen johdosta
- merkitä tiedoksi tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2017
- hyväksyä tilintarkastuskertomuksessa esitetyn perusteella tilinpäätöksen
- myöntää tilintarkastuskertomuksessa tilinpäätöksen hyväksyttävyydestä esitetyn perusteella vastuuvapauden tilikaudelta 2017 kaupungin hallintoa ja taloutta hoitaneille tilivelvollisille.

10.04.2018 Ehdotuksen mukaan

03.04.2018 Ehdotuksen mukaan

14.11.2017 Ehdotuksen mukaan

19.06.2017 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

va. tarkastusjohtaja
Timo Terävä

Lisätiedot

Minna Tiili, johtava tuloksellisuustarkastaja, puhelin: +310931036545
minna.tiili(a)hel.fi
Arto Ahlqvist, tarkastuspäällikkö, puhelin: +358931036580
arto.ahlqvist(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 23.05.2018 § 80

HEL 2017-005026 T 00 03 00

Päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta antoi tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta vuodelta 2017:

Arviointikertomuksen kohta 4.10.: Suurten investointien hallinta

Tarkastuslautakunta on pyytänyt vuoden 2017 arviointikertomuksen kohtaan 4.10. (suurten investointien hallinta kaupunkiympäristön toimialalla) liikenneliikelaitoksen johtokunnan lausuntoa. Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksessaan, että kaupunkiympäristön toimialan ja liikenneliikelaitoksen tulee panostaa riittävästi hankkeidensa suunnitteluun, jotta hankesuunnitelmien enimmäishintojen korottamiset ja aikatauluylitykset hankkeiden toteuttamisen aikaan vähenevät. Kaupunginkanslian tulee arviointikertomuksen johtopäätösten mukaan yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan ja liikenneliikelaitoksen kanssa selvittää suurten investointihankkeiden kustannusarvioiden laadintaprosessin ongelmakohdat ja tarvittaessa muuttaa tilahankkeiden käsittelyohjetta. Lisäksi kaupunkiympäristön toimialan tulee yhteistyössä kaupunginkanslian ryhtyä tarpeellisiin toimenpiteisiin kaupungin palkkakilpailukyvn parantamiseksi rakennuttamistehtävissä.

HKL:n investointihankkeiden prosessi

HKL on vastikään päivittänyt investointihankkeiden tarvemäärittelyn, projektisuunnittelun ja hankesuunnittelun ohjeistuksensa osana HKL:n omaisuuden hallinnan kehitysohjelmaa. Tavoitteena ohjeistuksella on kuvata, kuinka investointeja ohjataan osana omaisuuden hallintaa sen koko elinkaaren ajan.

HKL on käynnistänyt vuoden 2018 alusta menettelyn, jossa investointihankkeiden tarvemäärittely, projektisuunnittelu ja hankesuunnittelu ohjataan ko. omaisuussalkun poikkihallinnollisen ohjausryhmän kautta. Tarveselvitykset ja hankesuunnitelmat käsitellään poikkihallinnollisesti ennen niiden etenemistä päätöksenteossa. Suunnitelmien laajalla käsittelyllä pyritään parantamaan suunnitelmien laatua ja tarkkuutta. HKL on asettanut itselleen tuloskortissaan tavoitteet investointihankkeiden hankesuunnitelmien laadulle, jossa tärkeimpänä kriteerinä on hankesuunnitelman kustannustarkkuus.

Suurten investointihankkeiden osalta suunnittelutarkkuuden parantamista heti hankkeen tarvekartoitusvaiheesta hankepäätöksen tekoon asti on kehitetty myös parantamalla hankkeiden hankesuunnittelun ja toteutuksen aikaista ohjausta. Yhtenäistämällä ja kehittämällä hankesuunnittelun ja toteutuksen ohjausta mm. ohjausryhmä- ja projektiryhmätoiminnalla voidaan parantaa hankesuunnittelun tarkkuutta.

HKL:n investointiprojektien eri suunnitteluvaiheita sekä toteutusvaihetta hallitaan MS Project Server -pohjaisella REILA –projektinhallintajärjestelmällä. Järjestelmään on toteutettu kytkentä SAP-taloushallintajärjestelmään kustannusennusteiden siirtoa varten ja toteutuneiden kustannusten seuraamista varten. REILA:ssa hallitaan myös projektidokumentteja, muistioita, riskiarvioita, seurantakohteita, kalenteria sekä sähköpostiliikennettä. REILA järjestelmää kehitetään ja on jo kehitetty vastaamaan erilaisten riskiarvioiden laatimisesta annettuja ohjeita.

Hankkeiden hallintaa on kehitetty HKL Infra ja kalusto -yksikössä myös laatimalla kattava ohjeistus investointikohteiden käynnistämisestä ja luovuttamisesta hankkeen omistavalle yksiköille. Tämä kattaa rakennushankkeiden lisäksi myös muut rata-, järjestelmä- ja kalustohankkeet. Omaisuudenhallinnan kehitysohjelmaan kuuluu myös investointiprosessin kehittämisen osana projektiprosessin kehittäminen. Tähän kuuluu projektityön ohjeistuksen laadinta, jossa tullaan käsittelemään eri yksiköiden vastuut projektin aikana ja sen jälkeen.

HKL vastaa merkittävästä osasta Helsingin kaupungin investointeja. HKL:n investoinneista osa tilahankkeita tai vastaavia rakennushankkeita, joita ohjataan tilahankkeiden käsittelyohjeella. Sitä suurempi osa HKL:n investoinneista on ratainfraan ja liikennekalustoon kohdistuvia investointeja, joille ei toistaiseksi ole ollut käsittelyohjeita. Helsingin kaupunginhallitus on hyväksynyt 14.5.2018 rata- ja infrahankkeisiin soveltuvan käsittelyohjeen, joka määrittää HKL:n tekemän hankesuunnittelun raamit ja lähtökohdat. Tämän käsittelyohjeen mukaisesti toimitaessa ratahankkeiden investointikustannusten käsittely yhtenäistyy koko kaupungin tasolla ja taloussuunnittelun eri vaiheissa.

HKL:n investointihankkeiden toteutuksesta vastaa pääosin Infra- ja kalustoyksikkö sekä sen hankepalvelut. Raide-Jokeri -hanke toteutetaan erillishankkeena Infra- ja kalustoyksikössä allianssimallilla yhdessä Espoon kaupungin kanssa.

Infra- ja kalustoyksikön hankepalveluissa kehitetään projektityöskentelyä tavoitteena selkiyttää ja parantaa projektitoiminnan ohjeistusta. Projektipääällikköjä on myös kannustettu osallistumaan projektikoulutukseen ja suorittamaan IPMA-sertifiointi, joka todentaa henkilön projektiosaamisen. Osa projektipääälliköistä on jo sertifioinnin hankkinutkin.

Investointihankkeiden laajuus ja toiminta HKL:ssä on viime vuosina kasvanut. Kaupungin suunnitelmissa tiivistyminen ja kasvu raideliikennekaupunkina edelleen jatkuu ja tätä tukevat joukkoliikenneinvestoinnit HKL:ssä tulevinakin vuosina kasvavat. HKL:n infra- ja kalustoyksikön hankepalveluissa onkin juuri toteutettu organisaatiomuutos, jonka tavoitteena on kehittää hankevalmistelun ja -toteutuksen kykyä korkealla

laatutasolla vastata laajenevan raideliikennekaupungin tarpeisiin. Hankkeiden riittävän vahvalla tilaajan resursoinnilla on merkittävä vaikutus hankkeiden suunnittelun ja toteutuksen onnistumiseen.

Investointihankkeiden toteutuksesta melko itsenäisesti vastaavien projektipäälliköiden osaamisella, kokemuksella ja motivaatiolla on merkittävä vaikutus hankkeiden onnistumiseen. Rakennuttamisesta vastaavan henkilöstön osaamisella ja motivaatiolla on huomattava vaikutus investointihankkeiden tehokkaaseen ja taloudelliseen läpiviemiseen ja vaikuttaa koko HKL:n tulokseen. Projektipäälliköiden palkkauksella voidaan vaikuttaa siihen, että HKL:n käytettävissä on kokeneita ja osaavia projektipäälliköitä vastaamaan taloudellisesti merkittävien hankkeiden toteutumisesta. Helsingin kaupungin kilpailuasema osaavista projektipäälliköistä on etenkin kiinteistö- ja infrarakentamisen alalla tällä hetkellä heikko. Tilanne ei ole kaupungin näkökulmasta tarkoituksenmukainen vaan johtaa jopa merkittävästi kasvaviin investointi- ja elinkaari-kustannuksiin. HKL suhtautuukin myönteisesti tarkastusviraston esille nostamaan tarpeeseen parantaa kaupungin palkkakilpailukykyä rakennuttamiseen liittyvissä tehtävissä.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Heli Hietala, lakimies, puhelin: 310 35710
heli.hietala(a)hel.fi

Työterveysliikelaitoksen johtokunta 16.05.2018 § 15

HEL 2017-005026 T 00 03 00

Päätös

Työterveysliikelaitoksen johtokunta päätti esittää tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon vuoden 2017 arviointikertomuksen kohdasta 4.1.

Kohta 4.1: Tarkastuslautakunta toteaa kertomuksessaan, että kaupunginkanslian tulee yhteistyössä toimialojen kanssa kehittää työyhteisötasolle ulottuvia kannustimia osatyökykyisten palkkaamiseksi ja työssä jatkamisen tukemiseksi ja kaupunginkanslian tulee yhteistyössä Työterveys Helsingin kanssa mahdollistaa sairauspoissaolojen diagnoositietojen saatavuus työterveyden käyttöön sekä kaupunginkanslian tulee kehittää työkykyjohtamisen tukena käytettäviä tietojärjestelmiä kaupunkitasoisesti.

Tarkastuslautakunnan vuoden 2017 arviointikertomuksen edellyttämät toimenpiteet (kohta 4.1) ovat työterveysliikelaitoksen tahtotilan ja työterveyshuollon tavoitteiden mukaisia.

Kaupunginkanslian antama lausunto asiaan on kaupunginhallituksen kokouksen esityslistalla maanantaina 14.5.2018.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Tiina Pohjonen

Lisätiedot

Tiina Maasilta, hallintopäällikkö, puhelin: +358931054080
tiina.maasilta(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 15.05.2018 § 241

HEL 2017-005026 T 00 03 00

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi tarkastuslautakunnalle seuraavan lausunnon:

Hankintojen ohjaus, arviointikertomuksen kohta 4.2

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen 4.2 kohdassa seuraavaa:

Kaupunginkanslian ja toimialojen tulee:

- Vahvistaa ja yhtenäistää toimialojen hankintatoimintaa ja luoda toimialoille selkeät ohjeet.
- Parantaa hankintoihin ja eettisiin periaatteisiin liittyvän ohjeistuksen löydettävyyttä.
- Varmistaa, että työntekijöillä on mahdollisuus tuoda esiin väärinkäytösepäilyjä.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että kaupunkiympäristön toimiala on käynnistänyt hankintatoiminnan yhtenäistämistyön perustamalla hankintojen koordinoitiryhmän, jonka keskeisenä tehtävänä on varmistaa, että kaupunkiympäristön toimialalla hankintoja koskevat linjaukset sekä hankintojen suunnittelu ja toteutus toteutuvat toimialayhteisesti. Lisäksi hankinnoille on perustettu teemaryhmät, jotka tulevat koostamaan yhteen hankintoja tekevät henkilöt toimialalla. Teemaryhmiä ovat: suunnittelu- ja asiantuntijapalvelut, rakentaminen, palvelut ja tavarat sekä ICT. Teemaryhmien tavoitteena on muun muassa hankintosaamisen ja parhaiden toimintatapojen jakaminen, hankintojen suunnit-

12.12.2018

Ärende/8

telmallisuuden tehostaminen ja tiedon jakaminen sekä koulutustarpeen kartoittaminen. Hankintakoulutusta on myös tarkoitus järjestää jatkossa säännöllisesti.

Vuoden 2018 aikana laaditaan lisäksi kaupunkiympäristön toimialan hankintastrategia, jonka pohjalta määritellään toimialan hankintatoiminnan yhteiset tavoitteet ja keinot saavuttaa ne.

Hankintoja koskeva ohjeistusta kootaan toimialan intraan, hankinnat-sivustolle, josta on myös linkki kaupunkiyhteiseen ohjeistukseen. Ohjeistus täydentyy sitä mukaan kun yhteisiä ohjeita ja malliasiakirjoja saadaan luotua. Kaupungin hankintoja koskevat eettiset periaatteet tullaan ottamaan esille kaupunkiympäristön toimialan hankintoja koskevassa strategiatyössä ja ohjeistuksessa. Keskeistä ohjeistuksen löydettävyydessä on hankintojen teemaryhmien tuleva toiminta, jonka välityksellä tietoa hankinnoista ja ohjeistuksesta voidaan jakaa.

Työntekijöiden mahdollisuus tuoda esille väärinkäytösepäilyjä varmistetaan lähtökohtaisesti avoimella kulttuurilla ja työilmapiirillä, jossa väärinkäytösepäilyt on aina mahdollista tuoda esille.

Toimitilojen käytön tehostaminen, arviointikertomuksen kohta 4.3

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen 4.3 kohdassa seuraavaa:

Kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- Asettaa selkeät, velvoittavat tavoitteet toimitilojen käytön tehostamiselle tulevassa kiinteistöstrategiassa.
- Parantaa tilankäytön tilastointia ja seurantaa siten, että tilamäärästä ja tilatyypeistä on saatavilla vertailukelpoinen tieto, jotta myös toimistotilojen tehokkuutta voidaan seurata.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että kaupunkiympäristötoimiala valmisteleekin kiinteistöstrategian valmistelun yhteydessä tavoitteet tilankäytön tehostamiselle ja mittarit tilankäytön tehostumisen seurannalle. Seurannassa raportoidaan erikseen muutos toimistotilojen käytössä. Kiinteistöstrategian on määrä olla valmis 31.8.2018.

Asunnottomuuden vähentäminen, arviointikertomuksen kohta 4.5

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen 4.5 kohdassa seuraavaa:

Kaupunginkanslian, kaupunkiympäristön toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan tulee yhteistyössä:

- Laatia yhteinen suunnitelma asunnottomuuden vähentämiseksi ja kiinnittää huomiota erityisesti nuorten ja maahanmuuttajien asunnottomuuteen. Suunnitelmassa tulee ottaa huomioon mahdollinen tuleva sote- ja maakuntauudistus.
- Suunnitella keinoja tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona asuvien asunnottomien tavoittamiseksi ja palveluiden piiriin saattamiseksi.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että asunnottomuus on lähinnä isojen kaupunkien ongelma. Vuoden 2017 tilastojen mukaan Suomessa on yhteensä 7112 asunnontonta, joista yli puolet eli yhteensä 3 760 elää Helsingissä. Näistä yksinäisiä asunnottomia on 3 500, joista pitkäaikaisasunnottomia yhteensä 1 130. Tyypillisesti asunnottomuuteen liittyy puutteelliset asuinolot sekä usein myös terveydellisiä ja elämäntilanteeseen liittyviä tekijöitä. Ilmiönä asunnottomuus on haastava, koska se on prosessi, jonka laajuus ja haastavuus vaihtelee asuntomarkkinatilanteen ja talouden suhdanteiden mukaan.

Helsinki on panostanut jo pitkään asunnottomuuden hoitoon. Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseen tähtäävillä Paavo I ja II-ohjelmilla pystyttiin vähentämään pitkäaikaisasunnottomien määrää ja parantamaan heidän elinolosuhteitaan, sillä ohjelmien aikana huomattava määrä asuntoloita muutettiin vuokrasopimukseen perustuviksi asumisyksiköiksi. Lisäksi Helsingissä hyvin toimiva asumisneuvojatoiminta on osoittautunut tehokkaaksi asunnottomuuden ennaltaehkäisyssä. Keskeisin tekijä asunnottomuuden vähentämisessä on kuitenkin riittävä ja monipuolinen asuntotuotanto ja etenkin kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon riittävä määrä.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) on tilastoinut asunnottomuutta 1980-luvulta lähtien osana kunnissa vuosittain koottavan laajempaa asuntomarkkinaselvitystä. Nuorten, alle 25-vuotiaiden asunnottomien seuranta omana ryhmänään aloitettiin vuonna 2013 ja maahanmuuttajien vuonna 2015, joten kattavampaa seurantatietoa on saatavilla vain lyhyehköltä ajalta.

Helsingin osalta kaupunkiympäristön toimialan asuntopalvelut-yksikkö kokoaa vuosittain tiedot ARA:lle kaikilta kaupungin alueen ara-asuntojen omistajilta tai toimijoilta. Toimeentulotuen siirryttyä Kelan hoidettavaksi vuoden 2017 alusta, on viime vuoden tilastojen perusteella vaikea arvioida asunnottomuuden kehitystä luotettavasti. Nyt ARA ja Kela ovat käynnistäneet toimeentulotukilomakkeen kehitystyön, jonka tavoitteena on vastata paremmin myös kuntien tietotarpeita asunnottomuuden tilastoinnissa. Asuntopalvelut-yksikön edustajat osallistuvat kehittämistyöhön asiantuntijoina. Tässä yhteydessä voidaan suunnitella yhte-

isten asiakkaiden ohjaamista asuntopalveluihin ja muille vuokra-asun-
tomarkkinoille.

Kaupunkiympäristön toimiala on tehnyt yhteistyötä kaupunginkanslian ja sosiaali- ja terveystoimialan kanssa erityisryhmien asuntoasioihin liit-
tyen. Yhteistyössä on selvitetty eri erityisryhmien asuntotilannetta, krii-
simajoittamista sekä välivuokrausmenettelyä. Erillisten työryhmien li-
säksi arvioidaan vuosittain uudishankkeiden sekä tukiasuntojen tarvet-
tä. Yhteistyötä tehdään myös sote- ja maakuntauudistukseen liittyen
mm. arvioitaessa sosiaali- ja terveystoimialan käytössä olevien toimitilo-
jen, asiakasasuntojen sekä työsuhdeasuntojen tilannetta. Parhailaan
ollaan kaikkien toimialojen yhteistyönä kokoamassa selvitystä nuorten
asunnottomuudesta. Yhteistyötä jatketaan edelleen eri muodoissaan.
Yhteistyö ja työryhmätyöskentely antavat hyvät lähtökohdat toimialojen
yhteisen suunnitelman laatimiseksi.

Lisäksi tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginkanslian ja kaupun-
kiympäristön toimialan tulee:

- Varmistaa asuntopolitiikassa kohtuuhintainen vuokra-asuntotuotan-
to

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että kohtuuhintaisen vuokra-
asuntotuotannon varmistaminen on yksi keskeisistä asuntopoliittisista
tavoitteista Helsingissä. Kaupunginkanslia ja kaupunkiympäristön toimi-
ala tekevät säännöllistä yhteistyötä asuntotuotantotilanteen seuraami-
seksi sekä erityisesti asuntotonttien luovutusprosessin aikana. Asunto-
tonttien luovutusprosessissa käydään yhdessä läpi sekä rakenteilla ole-
vien asuntojen että varattujen tonttien hallintamuotojakaumat. Suurten
projektialueiden osalta tontinluovutusvaiheessa hallintamuotojen osalta
arvioidaan alueen kokonaistilanne ja valmistellaan tontinluovutukset sit-
ten, että lopputilanteessa alueen asuntojen hallinta- ja rahoitusmuoto-
jakauma on AM-ohjelman linjausten mukainen. Asuinalueita täyden-
nysrakennettaessa tehdään alueelle kokonaistarkastelu ja pyritään tar-
vittaessa monipuolistamaan alueen nykyistä hallinta- ja rahoitusmuoto-
jakaumaa. Vuonna 2017 aloitettiin 1 483 ARA-asunnon rakentaminen
ja vastaavasti asuntoja valmistui 1 129. Aloitettujen asuntojen osalta
ARA-vuokra-asuntojen osuus koko tuotannosta oli 29,2 % ja valmistu-
neista 23,1 %.

Kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon haasteena on tällä hetkellä
se, että rakennuttajat saavat hyvin vähän tai eivät ollenkaan urakkatar-
jouksia hankkeisiinsa. Tällaisessa tilanteessa, jossa asuntohankkeita
on hyvin paljon rakenteilla, on haasteena myös hintojen nouseminen.
Osa tarjouksista on ollut niin kalliita, että valtion Asumisen rahoitus- ja
kehittämiskeskus ei ole hyväksynyt hankkeiden aloittamista.

Suurten investointien hallinta, arviointikertomuksen kohta 4.10

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen 4.10 kohdassa seuraavaa:

Kaupunkiympäristön toimialan ja liikenneliikelaitoksen tulee:

- Panostaa riittävästi hankkeidensa suunnitteluun, jotta hankesuunnitelmien enimmäishintojen korottamiset ja aikatauluilytykset hankkeiden toteuttamisen aikana vähenevät.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että kaupunkiympäristön toimialan tavoitteena on panostaa hankesuunnitteluvaiheen kykyyn tunnistaa kustannuksiin olennaisesti vaikuttavia tekijöitä sekä toteutussuunnitteluvaiheen suunnittelun ja kustannusten ohjaukseen. Monimutkaisten ja vaativien hankkeiden liittyviä riskejä hallitaan mm. vaativilla allianssi- ja elinkaarihankkeilla. Näiden käyttö työllistää enemmän ja edellyttää entistä osaavampaa henkilökuntaa. Lisäksi hankkeita käsiteltäessä tulee tunnistaa ”kärkihankkeet” ja ”riskihankkeet”, joissa tietoisesti käytettäisiin enemmän resursseja suunnittelun ohjauksessa ja toteutuksen valvonnassa.

Riskihankkeita ovat erityisesti laajat peruskorjaukset vanhoihin rakennuksiin, joihin liittyy eniten epävarmuustekijöitä. Korjaustarpeen selvittämiseksi teetetään selvityksiä, mutta laajojen rakenneavauksien yms. tekeminen silloin, kun kohteessa on vielä toiminta päällä, ei osassa kohteita ole riittävässä laajuudessa mahdollista.

Lisäksi tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginkanslian tulee yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan ja liikenneliikelaitoksen kanssa:

- Selvittää suurten investointihankkeiden kustannusarvioiden laadintaan liittyvät ongelmakohdat ja tarvittaessa muuttaa tilahankkeiden käsittelyohjetta.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että kaupunkiympäristön toimialan osallistuu yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa tilaohjeiden käsittelyohjeiden määrittelyyn, joissa tulee huomioida myös uusien hankemuotojen kuten allianssi- ja elinkaarihankkeiden toteutuksen vaikutus päätöksentekoon. Uusien hankemuotojen avulla pyritään hallitsemaan paremmin suuriin hankkeisiin liittyviä riskejä. Tilahankkeiden käsittelyohjeiden tulee päivittää myös vuoden 2017 kesällä toteutuneen kaupungin organisaatiomuutoksen vuoksi sekä valmisteilla olevassa kiinteistöstrategiassa esiin tulevien muutostarpeiden takia. Tilahankkeiden käsittelyohjeen päivitys tulee käynnistää kiinteistöstrategian valmistuttua syksyllä 2018.

Lisäksi tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunkiympäristön toimialan tulee yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa:

- Ryhtyä toimenpiteisiin kaupungin palkkakilpailukyvyyn parantamiseksi rakennuttamistehtävissä.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että toimialalla on aloitettu työtehtävien vaativuuden arviointityö. Sen myötä toimialan virastoissa ennen vuoden 2017 organisaatiouudistusta luokitellut tehtävät luokitellaan uudelleen kaupunkiyhtenäisen linjan mukaisesti ja muodostetaan samalla toimialan ns. tehtävien vaativuuden arviointikartta. Tällä tavoin varmistetaan yhtenäinen linja sekä toimialan että koko kaupungin sisällä. Tehtävien vaativuuden arvioinnin avulla saadaan kestävä perusta johdonmukaisen ja kokonaisvaltaisen palkkapolitiikan toteuttamiselle. Samalla selvitetään systemaattisesti mahdolliset palkkakehitystarpeet.

Tammikuussa 2019 kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen ja teknisen virka- ja työehtosopimuksen mukainen paikallinen järjestelyerä käytetään mahdollisuuksien mukaan tunnistettujen palkkakilpailukyvyyn kannalta kriittisten tehtävien palkkatason parantamiseksi sekä mahdollisten palkkaepäkohtien korjaamiseksi.

Tilanteissa, joissa havaitaan henkilöstön saatavuuteen liittyviä ongelmia, on mahdollista käyttää henkilökohtaista lisää ns. rekrytointilisänä. Vuoden aikana henkilökohtaisista lisistä rekrytointilisinä myönnettiin 45 % kaikista myönnetyistä lisistä.

Asuntotonttien alennettujen vuokrien taloudelliset vaikutukset, arviointikertomuksen kohta 4.11

Tarkastuslautakunta toteaa arviointikertomuksen 4.11 kohdassa seuraavaa:

Kaupunkiympäristön toimialan tulee:

- Parantaa asuntotonttien maanvuokran määrittelyperiaatteiden läpinäkyvyyttä.
- Parantaa tontinvuokrauspäätösten perusteluja siten, että poliittisessa päätöksenteossa on käytettävissä tieto tontin vuosivuokrasta ja subvention määrästä.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että valmisteilla oleva ja kevään aikana päätöksentekoon tuleva asuntotonttien maanvuokrausperiaatteiden uudistus pyrkii lisäämään avoimuutta ja vuokraustoiminnan läpinäkyvyyttä. Uudistuksen myötä rakennusoikeuden yksikköhinnan määrittelylle saadaan luottamuselimissä vahvistetut selkeät periaatteet. Uu-

12.12.2018

sien periaatteiden mukaan rakennusoikeuden perusyksikköhinta asuntotontilla määritetään markkina-arvon mukaan puolueettoman arvioijan laatiman selvityksen perusteella. Rahoitus- ja hallintamuotojen perusteella (esimerkiksi ARA-vuokratonteille) ei toisaalta enää määritetä erillistä hintaa vuokrauksen perusteeksi, vaan hankkeen rahoitus- ja hallintamuoto otetaan huomioon maanvuokrasta tehtävin määräaikaisin alennuksin. Siten poistuu kritiikkiä osakseen saanut nykykäytännön mukainen rahoitus- ja hallintamuodon perusteella määriteltyyn vuokrahintaan sisältynyt vuokrasubventio, joka ei näkynyt järjestelmän ulkopuolelle. Kaikki myönnetyt alennukset tulevat näkymään markkina-arvon mukaisesta vuokraushinnasta annettavana prosentuaalisena osuutena, jolloin voidaan tarkasti laskea jokaisesta vuokrauksesta annettu euromääräinen alennus ja seurata subvention määrää suhteessa tehtyihin vuokrauksiin.

Vuokrausperiaatteita koskeva uudistus on osa kevään aikana päätöksentekoon tulevia tontinluovutusta koskevia maapoliittisia linjauksia. Nämä linjaukset ja niitä tarkentavat ohjeet muodostavat tontinluovutustoiminnan pääsäännöt, jotka luovat pohjan pitkäjänteiselle, ennustettavalle ja kokonaistaloudellisesti tarkoituksenmukaiselle tontinluovutustoiminnalle.

Lisäksi tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunkiympäristön toimialan ja kaupunginkanslian tulee:

- Parantaa taloudellisten vaikutusten esittämistä maa- ja asuntopoliittikan asiakirjoissa sekä tilinpäätöksessä.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että kaupunki luovuttaa tontteja vuokraamalla ja myymällä. Kaupunkiympäristön toimiala seuraa asuntotonttien eri luovutustapojen suhdetta, kehitystä ja jatkossa myös niiden subventioiden määrää, tiedottaen niistä kaupunginkanslialle yhdessä erikseen sovittavalla tavalla. Tulokset tullaan raportoimaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Uuteen tilastointitapaan on tarkoitus siirtyä 1.1.2019 alkaen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Pekka Tirkkonen, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 36637
pekka.tirkkonen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 08.05.2018 § 131

HEL 2017-005026 T 00 03 00

12.12.2018

Ärende/8

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi tarkastuslautakunnalle seuraavan, esittelijän ehdotuksesta poikkeavan, lausunnon vuoden 2017 arviointikertomuksesta:

Arviointikertomuksen kohta 4.2: Hankintojen ohjaus

Hankintojen ohjauksen arvioinnin taustalla oli kaupungin strategiaohjelma 2013–2016, jossa tavoitteeksi asetettiin hankinnan tehostaminen ja hankintaosaamisen parantaminen. Tavoitteiden toteutumista tarkasteltiin hankintojen keskittämisen, hallinnan yhtenäistämisen, hankintaosaamisen ja markkinoiden huomioon ottamisen näkökulmista. Lisäksi arviointikertomuksessa tarkasteltiin eettisten periaatteiden noudattaminen hankinnoissa. Toiseen pääkysymykseen liittyen arvioitiin, miten toimialoilla varmistetaan eettisten periaatteiden tuntemus ja toteutuminen hankinnoissa.

Hankintojen tehostaminen ja yhtenäistäminen

Tarkastuslautakunta toteaa, että hankintojen keskittäminen on toteutunut kilpailuttamisen, tietojärjestelmien ja organisaatioiden osalta hyvin. Hankintatiedon tuottamisessa ja hankintaosaamisen ylläpidossa koulutuksen ja ohjeistuksen muodossa nähdään sen sijaan jonkin verran puutteita. Näiden havaintojen perusteella arviointikertomuksessa todetaan, että strategiaohjelman tavoite hankintojen tehostamiseksi on toteutunut osittain.

Keskittämisen kannalta merkittävää on ollut vuoden 2017 puolivälissä toteutettu organisaatiouudistus, missä myös sote-toimialan hankinnat keskitettiin oman toimialan hallintoon. Uudistuksen yhteydessä perustettiin myös hankintojen ohjausryhmä ja toimialoille palkattiin hankinta-asiantuntijoita.

Tarkastuslautakunta tekee oikean johtopäätöksen, että hankintojen tehostaminen ja keskittäminen eivät ole vielä täysin toteutunut. Keskeneräisyyden taustalla on organisaatioiden muutostila ja toimialojen lyhytikäisyys, sillä organisaatiouudistus ehti olla 2017 aikana voimassa vain puoli vuotta. Myöskin hankintakäytäntöjen yhtenäistämisen prosessi on edelleen käynnissä, johtuen organisaation uudistamisesta ja vastuiden muuttumisesta.

Hankintojen hallintaa on yhtenäistetty kaupunkiyhteisen kilpailutus- ja sopimushallintajärjestelmän avulla, vaikka osa sopimuksista on kuitenkin vielä viemättä järjestelmään. Sopimushallintajärjestelmään on viety kaikki hankintoihin liittyvät sopimukset tilavuokria lukuun ottamatta.

Hankintaosaaminen ja kehittämisen toimenpiteet

Tarkastuslautakunta toteaa, että hankintaosaaminen on yleisellä tasolla kehittynyt strategiaohjelman mukaisesti. Tarkastuslautakunnan toimialojen palvelukokonaisuuksien, palvelujen ja yksiköiden päälliköille kohdentaman kyselyn perusteella hankintaohjeiden löydettävyyden ja henkilökunnan ajantasaisen hankintakoulutuksen saaminen kaipaavat kuitenkin parantamista.

Hankintaosaamisen kehittäminen on jatkuvasti käynnissä oleva prosessi, jonka taustalla on yhteiskunnan, lainsäädännön ja muun toimintaympäristön muutokset. Keskeisimpiä toimialan lähitulevaisuuden muutoksia ovat tätä kirjoitettaessa vielä vireillä olevat suunnitelmat ja lainsäädäntö koskien maakuntia ja valinnanvapautta.

Sosiaali- ja terveystoimialan hankintapalveluiden vastaus muutoksen ja tehostamisen haasteeseen on aktiivinen kehitystyö ja osallistuminen laajemman yhteistyön suunnitteluun. Toimialan hankintatoimintoja on jo kehitetty voimakkaasti viimeisen puolen vuoden aikana. Tehostamista, yhtenäistämistä ja hankintaosaamista edistäviä ajankohtaisia hankkeita ovat mm. toimittajaohjaus, uudet palvelusetelit, Uudenmaan hankintojen yhteistyöhanke, STM:n pilottihanke (valinnanvapaus, asiakasseteli), tiedolla johtaminen ja vaikuttavuuden mitattavuuden kehittäminen.

Yhtenäistämällä ja toimialatasoisella tarkastelulla voidaan saavuttaa etuja, kuten tehokkuutta. Tavoitteena on siirtyminen hankintojen valvomisesta kohti strategista ohjausta ja riskien hallintaa. Tämä tarkoittaa hankintoihin liittyvää neuvontaa ja konsultatiivisten ratkaisujen tarjoamista.

Keskeisenä tavoitteena nähdään strateginen hankintojen hallinta, joka tuottaa vaikuttavia hankintaratkaisuja. Oleellinen osa kokonaisvaltaista toimittajahallintaa on hankintojen koko sopimuskauden elinkaaren hallinta. Kun aiemmin keskityttiin hankintasopimuksen syntymisen esityöhön, sopimusehtoihin ja kilpailutukseen, jatkossa tehostamista tavoitellaan esimerkiksi markkinatuntemuksen avulla.

Toimialan hankintaosaamista on vahvistettu myös uusien rekrytointien avulla. Hankintapalveluihin on perustettu valinnanvapautta kehittävä yksikkö ja siihen on palkattu ostopalveluista vastaava päällikkö ja asiantuntija. Myös muihin hankintapalveluiden yksiköihin on palkattu lisää asiantuntijoita kilpailutusten, toimittajaohjauksen, hankintatiedon ja taloudellisen sekä liiketoiminnallisen tiedon sekä raportoinnin tuottamiseen. Hankintaosaamista vahvistetaan entistä enemmän myös ulkopuolisen asiantuntijapalvelun ostoilla.

Ostotoiminnan kehittämiseen liittyy myös tiedon tuottaminen ostopalveluita käyttäville tahoille. Tätä toteutetaan koulutuksen ja ajantasaisen ohjeistuksen tuottamisella.

Hankintojen eettisten periaatteiden ohjaaminen ja valvonta

Arviointikertomuksessa tarkasteltiin hankintojen eettisiä periaatteita, niiden tuntemusta, toteutumista, ohjausta ja valvontaa. Arviointi kohdistui siihen, miten hankintoja valvotaan, miten varmistetaan sopimuskumppaneiden samanarvoinen kohtelu ja eettisten periaatteiden toteutuminen sopimuskumppaneiden toiminnassa, päätöksenteon läpinäkyvyys ja mitkä ovat menettelytavat väärinkäytösepäilyissä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että eettisten periaatteiden tuntemus ja toteutuminen on hankinnoissa keskimäärin hyvällä tasolla. Tarkastuslautakunnan toimialojen palvelukokonaisuuksien, palvelujen ja yksiköiden päälliköille kohdentaman kyselyn perusteella kehittämisen kohteena nähdään hankintakoulutus ja hankintoihin liittyvän ohjeistuksen löydettävyys.

Kyselyn perusteella sosiaali- ja terveystoimiala arvioi positiivisimmin hankintojen valvontaan liittyvät väittämät. Päätöksenteon läpinäkyvyys, julkisuus ja avoimuus todetaan arviointikertomuksessa myös tasoltaan hyväksi. Sosiaali- ja terveystoimialan hankintaosaamisen todetaan lisääntyneen sen johdosta, että hankinta-asiantuntijoita siirtyi hankintakeskuksesta toimialalle. Toimialan hankintaorganisaatioon on arviointiajankohdan jälkeen rekrytoitu uusia asiantuntijoita päivittäiseen työhön ja muuttuvan toimintaympäristön vaatimukseen varautuviin kehitystehtäviin. Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että hankintamenettelyjen avoimuuteen ja kuntalaisten osallisuuden toteutumiseen liittyy kehittämistarpeita, joihin tulisi jatkossa kiinnittää enemmän huomiota syksyllä 2017 hyväksytyyn kaupunkistrategian osallisuus- ja avoimuustavoitteen mukaisesti.

Arviointikertomuksen kohta 4.5: Asunnottomuuden vähentäminen

Tarkastuslautakunta toteaa, että sosiaali- ja terveystoimialan tulee yhdessä kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristön toimialan kanssa laatia yhteinen suunnitelma asunnottomuuden vähentämiseksi ja kiinnittää huomiota erityisesti nuorten ja maahanmuuttajien asunnottomuuteen. Lisäksi tulee yhteistyössä suunnitella keinoja tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona asuvien asunnottomien tavoittamiseksi ja palveluiden piiriin saattamiseksi.

Helsinki on ollut alusta alkaen mukana pitkäaikaisasunnottomien vähentämishjelmassa. Sosiaali- ja terveystoimiala laatii puuttuvan yhteisen suunnitelman yhdessä kaupunginkanslian ja kaupunkiympäristötoimi-

mialan kanssa kiinnittäen yhdessä huomiota nuorten ja maahanmuuttajien asunnottomuuteen. Lisäksi yhdessä suunnitellaan keinoja tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona asuvien asunnottomien tavoittamiseksi ja palvelujen piiriin auttamiseksi.

Arviointikertomuksen kohta 4.13: Sutjakka Stadi

Kaupunginkanslian ja sosiaali- ja terveystoimialan tulee järjestää Sutjakka stadi –toimenpideohjelman seuranta osana strategiaohjelman mukaista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinoitua.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) johtamisen ja koordinoinnin kehittäminen on yksi kaupungin kärkihankkeista. Kaupunkistrategiassa todetaan, että Helsinki luo kaupunkiin terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yhteistyörakenteet ja nostaa liikkumisen lisäämisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisensä pilottihankkeeksi. HYTE-koordinoinnin ja johtamisrakenteen valmistelua varten asetettiin valmisteluryhmä. Valmisteluryhmän ehdotusta on käsitelty kaupungin johtoryhmissä huhtikuun aikana, ja se etenee kaupunginhallitukseen toukokuussa.

Esityksen mukaan uusi toimintatapa vahvistaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamista ja koordinaatiota osana kaupungin johtamisjärjestelmää ja sen seuranta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä toteutetaan osana perustyötä toimialoilla sekä monialaisissa verkostoissa. Sutjakka Stadi -verkosto tulee olemaan osa kaupungin HYTE-verkoston toimintaa.

Seurantaan HYTE-työtä kokoavaksi asiantuntijaksi ehdotetaan valtuustokausittain valmisteltavaa Helsingin hyvinvointisuunnitelmaa. Asiakirja kokoaa muun muassa kaupungin HYTE-verkoston eri kokonaisuuksien, kuten Sutjakka Stadi, keskeiset tavoitteet, toimenpiteet ja niiden seurannan. Lisäksi kaupungin strategiaseurannan yhtenä mittarina on lasten ylipaino.

Sosiaali- ja terveystoimialan tulee käynnistää aikuisille matalan kynnyksen painonhallintaryhmiä. Terveysasemien omahoito- sivustolla kerrotaan, että ”TERVE ELÄMÄ”- ryhmät keskittyvät painonhallintaan, jos niin toivotaan, ja ryhmiä on mahdollista perustaa eri terveysasemille osallistujien tarpeiden mukaan. Tämä takaa matalan kynnyksen painonhallintaryhmien saatavuuden koko kaupungin alueella.

Keväällä 2018 kahdessa Terve Elämä ryhmässä pilotoitiin ravitsemusosuus. Ryhmäkoordinaattoreiden kokemuksen perusteella valtaosa ryhmäläisistä halusi pudottaa painoa, ja ryhmäläiset olivat osoittaneet runsaasti kiinnostusta ravitsemustietoutta kohtaan. Ryhmät olivat vuorovaikutteisia, osallistujat olivat aktiivisia toimijoita. Ravitsemuksen yh-

distämistä matalan kynnyksen ”Terve Elämä” -ryhmiin aiotaan kehittää ja siitä suunnitellaan tieteellistä tutkimusta.

Kasvatuksen ja koulutuksen, kulttuuri- ja vapaa-ajan ja sosiaali- ja terveystoimialan tulee käynnistää Liikkuva koulu -hankkeen tyyppistä ja painonhallintaa tukevaa ryhmätoimintaa toisen asteen oppilaitoksissa.

Sosiaali- ja terveystoimi ja liikuntapalvelut tekevät yhteistyötä matalan kynnyksen liikuntamahdollisuuksien lisäämiseksi toisen asteen oppilaitosten opiskelijoille. Opiskelijoilla on esimerkiksi ollut mahdollisuus osallistua Nyt-liikunnan laajan valikoiman käsittämään ryhmäliikuntaan. Nyt-liikunnan turvin opiskelija voi kokeilla maksutta erilaisia liikuntamuotoja miekkailusta seinäkiipeilyyn ja löytää itselleen mielekäs tapa liikua.

Ammatillisissa oppilaitoksissa liikuntasaleja on avattu välituntien ja ruokatauon ajaksi. Lisäksi oppilaitokset ovat panostaneet mahdollisuuksiensa mukaan vaihtoehtoiseen tapaan viettää taukoja: pingispöytä, kori- ja lentopallokentät ulkona. Kokemuksen mukaan opiskelijat osallistuvat mieluummin yksilölliseen ohjaukseen ja neuvontaan opiskeluterveydenhuollossa. Verkossa tapahtuva painonhallinta- ja liikunnanlisäämisohjaus voisi soveltua perinteistä ryhmäohjausta paremmin nuorille.

Arviointikertomuksen kohta 4.14: Saattohoidon riittävyys ja laatu

Tarkastuslautakunta toteaa, että Helsingissä annettava vaativan erityistason ja erityistason saattohoito on hyvällä tasolla.

Arviointikertomus toteaa lisäksi, että Malmin, Laakson ja Haartmanin sairaaloissa, ympärivuorokautista hoivaa antavissa yksiköissä sekä kotihoitossa on tarvetta saattohoito-osaamisen parantamiselle.

Sairaala-, kuntoutus ja hoiva -palveluissa vahvistettiin kotisairaalan resursseja vuoden alusta siirtämällä osa yökotihoiton henkilökunnasta kotisairaalaan, yhteensä 16 sairaanhoitajan vakanssia.

Ympärivuorokautinen hoiva saa kaikki lääkäripalvelut ja kotihoito osan lääkäripalveluistaan Helsingin sairaalan kotihoiton lääkäreiltä. Kotihoiton lääkärit ovat panostaneet ennakoivaan hoitosuunnitelmaan, joka tarkoittaa henkilön edun mukaista hoitoa elämän loppuvaiheessa. Ennakoiva hoitosuunnitelma koostuu hoitotahdosta, lääketieteellisestä arviosta, joka sisältää ohjeet akuuttitilanteiden varalta, omaisten kuulemisen ja henkilöstön informoinnin. Henkilön omaa hoitotahtoa kunnioitetaan aina, omaisia kuullaan varsinkin niissä tilanteissa, joissa henkilö itse ei enää kykene ilmaisemaan tahtoaan. Henkilöstön perehdytyksellä varmistetaan, että henkilöstö ymmärtää potilaan elämänkaaren vaiheen ja diagnoosit sekä osaa toimia akuuttitilanteissa, tarvittaessa henkilöstä

12.12.2018

Ärende/8

tuetaan. Myös ennakoivan hoitosuunnitelman kirjaamiseen on kiinnitetty huomiota.

Kotihoidon lääkärit -yksikkö on kehittämässä ympärivuorokautisen ostetun hoivan toimintaa lääkäri-palvelujen suhteen, mm. ennakoivan hoitosuunnitelman viemistä myös ostopalvelujen hoitokäytäntöihin.

Psykososiaalista tukea annetaan tarvittaessa sekä potilaalle että hänen läheisilleen. Sairaala-, kuntoutus ja hoiva -palvelut ovat tunnistaneet, että saattohoitotilanteissa psykososiaalisen tuen tarve on suuri. Riittävää psykososiaalista tukea tullaan vahvistamaan.

Henkilökunnalle tarjotaan saattohoito-osaamisen täydennyskoulutusta.

Sosiaali- ja terveystoimiala tarjoaa laadukasta saattohoitoa ja siihen kuuluvaa palliatiivista hoitoa. Saattohoidossa potilaat kohdataan inhimillisesti ja yksilöllisesti ja myös heidän läheisensä kohdataan ammattitaidolla. Sosiaali- ja terveystoimiala seuraa saattohoidon tilannetta kaupungin omissa, ostopalveluna sekä palveluseteleillä hankittavissa palveluissa ja tuo lautakunnalle tilannekatsauksen loppukeväästä 2019.

Käsittely

08.05.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Leo Bergman: Lisätään lausunnon Hankintojen eettisten periaatteiden ohjaaminen ja valvonta -kohdan viimeisen kappaleen 16 perään: "Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että hankintamenettelyjen avoimuuteen ja kuntalaisten osallisuuden toteutumiseen liittyy kehittämistarpeita, joihin tulisi jatkossa kiinnittää enemmän huomiota syksyllä 2017 hyväksytyin kaupunkistrategian osallisuus- ja avoimuustavoitteen mukaisesti."

Kannattaja: jäsen Sami Heistaro

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä vastaehdotuksen 1.

Vastaehdotus 2:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausunnon loppuun, kohdan "Arviointikertomuksen kohta 4.14: Saattohoidon riittävyys ja laatu" jälkeen: "Sosiaali- ja terveystoimiala seuraa saattohoidon tilannetta kaupungin omissa, ostopalveluna sekä palveluseteleillä hankittavissa palveluissa ja tuo lautakunnalle tilannekatsauksen loppukeväästä 2019."

12.12.2018

Ärende/8

Kannattaja: jäsen Tapio Bergholm

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä vastaehdotuksen 2.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maria Kahila, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 43087
maria.kahila(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 08.05.2018 § 99

HEL 2017-005026 T 00 03 00

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi seuraavan lausunnon tarkastuslautakunnalle vuoden 2017 arviointikertomuksen kohdista 4.2, 4.7. ja 4.12–4.13:

Hankintojen ohjaus

Vastaus tarkastuslautakunnalle vuoden 2017 arviointikertomuksen kohtaan 4.2:

"Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginkanslian ja toimialojen tulee

- vahvistaa ja yhtenäistää toimialojen hankintatoimintaa ja luoda toimialoille selkeät ohjeet.
- Parantaa hankintoihin ja eettisiin periaatteisiin liittyvän ohjeistuksen löydettävyyttä.
- Varmistaa, että työntekijöillä on mahdollisuus tuoda esiin väärinkäytösepäilyjä."

Kulttuurin- ja vapaa-ajan toimiala pitää näkemystä toimialojen hankintatoimen vahvistamisesta ja yhtenäistämisestä sekä selkeän ohjeistuksen tarpeesta perusteltuna. Vuoden 2018 alusta käyttöön otetun kilpailutusjärjestelmän avulla on toimialalla julkaistu hankintailmoituksia alkuvuoden aikana jo 16 kpl.

Kilpailutus- ja sopimushallintajärjestelmän mahdollisuuksia hankintojen ohjauksen ja valvonnan toteuttamisessa ei ole vielä ehditty täysipainoisesti hyödyntää. Erityisesti työnjakoa selkiyttämällä ja järjestelmän pääkäyttäjyyttä keskittämällä on saatavissa merkittäviä hyötyjä hankintojen ohjauksen, hankintatiedon tuottamisen sekä sopimushallinnan

helpottamiseksi. Palveluissa toteutettavien pienhankintojen osalta hankintaosaamista lisätään ja ylläpidetään koulutuksella ja tehokkaalla sisäisellä viestinnällä, mm. parantamalla ohjeistuksen löydettävyyttä intrassa.

Hankinnoissa otetaan huomioon eettisiin periaatteisiin liittyvät vaatimukset, jotka toimialan hankinta-asiantuntija jalkauttaa myös pienhankintoja toteuttavalle henkilöstölle. Toimialalle on perustettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan työryhmä yhtenä tavoitteenaan edistää valmistelu- ja päätöksentekoprosessien yhtenäisyyttä ja läpinäkyvyyttä sekä valvoa eettisten periaatteiden noudattamista. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle luodaan aktiivisesti työkuultuuria, jossa kannustetaan henkilöstöä tunnistamaan epäkohtia ja mahdollistetaan niiden esiintuominen turvallisesti.

Lasten ja nuorten mahdollisuus harrastaa

Vastaus tarkastuslautakunnalle vuoden 2017 arviointikertomuksen kohtaan 4.7:

"Tarkastuslautakunta toteaa, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tulee

- Kehittää lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksista tiedottamista muun muassa kouluissa, nuorisotaloissa ja sähköisissä palveluissa.
- Selvittää keinoja edistää käytettyjen harrastusvälineiden kierrätystä, jotta välineiden hinta ei muodostuisi harrastamisen esteeksi.
- Varmistaa lasten ja nuorten liikuntapalveluiden resursointi ja nykyisen laajuinen maksuttomuus."

"Kulttuurin- ja vapaa-ajan toimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tulee

- Varmistaa koulutilojen saatavuus ja lasten ja nuorten harrastustoimintaan."

Koulujen liikuntasalien ilta- ja vapaa-ajankäytön tilavuorojen myöntämisessä noudatetaan vuorojenjakoperusteita, joiden mukaan lasten ja nuorten toiminta sijoitetaan alkuiltaan. Suurin osa myönnettävistä koulujen salivuoroista kohdentuu lasten ja nuorten liikuntaan. Myös liikuntaseuroille myönnettävät toiminta-avustukset määräytyvät pääosin lasten ja nuorten toiminnan mukaan. Liikuntaseurat voivat hakea koulujen salivuoroihin tilankäyttöavustusta. Myös tilankäyttöavustuksessa on junioripainotus.

Lasten ja nuorten palvelujen markkinointi- ja viestintätoimenpiteitä tehdään ja edistetään yhdessä toimialan markkinointi- ja viestintäyksikön

kanssa. Koulujen Wilma-viestintä on todettu tehokkaaksi. Wilma toimii osassa kouluista, mutta sen käyttö riippuu koulun henkilöstöstä. Lasten ja nuorten liikuntapalveluilla on omat internetsivustonsa easysport.fi, funactionnuorille.fi sekä nytliikunta.fi. Näiden sivujen tunnettuutta edistetään edelleen mm. siten, että kaupungin internetsivuilta ohjataan asukkaita näille sivustoille. Pienten lasten vanhempiin on saatu yhteyksiä neuvoloiden kautta. Tätä hyödyntävät mm. kirjastot sekä kaupunginorkesteri, jonka kummilapsitoiminnan piirissä on 3 400 alle kouluikäisten lasten perhettä. Kulttuuripalvelukokonaisuudessa suunnitellaan kummilapsitoiminnan mallin laajentamista muille kulttuurin aloille, missä yhtenä tavoitteena on lasten innostaminen pitkäjänteisen harrastamiseen. Viestinnällä ja markkinoinnilla on suunnittelussa olennainen rooli.

Lisäksi tuotetaan esitemateriaaleja jaettavaksi mm. kouluissa, kirjastoissa, nuorisotaloilla ja liikuntapaikoissa. Nuorten palveluita markkinoidaan myös monipuolisesti eri sosiaalisen median kanavissa. Liikuntavälineitä lainataan osassa Helsingin kirjastoja. Liikuntapaikoilla on myös jonkin verran liikuntavälineitä (mm. palloja, mailoja) lasten ja nuorten käyttöön.

Osa lasten ja nuorten liikuntapalveluista tuotetaan edelleen hankerahoituksella. Toimintojen kattavuuden takaamiseksi tasapuolisesti eri puolilla kaupunkia edellyttää resurssien vakinaistamista ja taloudellista panostusta.

Liikuntatoimen strategisten tavoitteiden toteutuminen

Vastaus tarkastuslautakunnalle vuoden 2017 arviointikertomuksen kohtaan 4.12:

"Tarkastuslautakunta toteaa, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan tulee

- asettaa kaupunkistrategian lisäksi valmistettavaan liikkumisohjelmaan selkeät tavoitteet ja mittarit, joilla liikkumisen tavoitteiden toteutumista voidaan seurata.
- edistää liikunnan harrastusmahdollisuuksien ja liikuntapaikkojen nykyistä tasaisempaa jakautumista Helsingissä."

Kaupungin johtoryhmä seuraa liikkumisohjelman edistymistä ja tuloksellisuutta osana kaupungin talouden ja toiminnan seurantaa valittujen mittareiden suunnassa. Liikkumisohjelman yksityiskohtaisemmat tavoitteet ja seurantamittarit valmistellaan ohjelman projekti- ja johtoryhmässä. Lähtökohta on, että kaupungin toimialat asettavat tuleville vuosille omia liikkumista edistäviä tavoitteita ja seurantamittareita, jotka voivat olla toimialojen sitovia tavoitteita. Liikkumisohjelman projektisuunnitelma valmistellaan kesään 2018 mennessä.

Helsingissä on laaja liikuntapaikkojen ja -reittien verkosto. Julkisessa käytössä olevat yli 2 000 Helsingin liikuntapaikkaa näkyvät pääkaupunkiseudun palvelukartalla liikuntapaikan ylläpitäjistä riippumatta.

Helsingin yleiskaavassa, kaavoituksessa ja yhdyskuntasuunnittelussa on varattu hyvin alueita virkistysalueille, liikuntapaikoille ja -reiteille. Monet liikuntapaikat toteutuvat kuitenkin suunniteltua hitaammin, erityisesti uusille asuinalueille. Liikuntapaikkojen peruskorjauksiin ja ylläpitoon ei aina ole riittävästi määrärahoja. Siksi yhä useampi uusi liikuntapaikka on rakennettu muun kuin liikuntapalveluiden toimesta tai erilaisilla kumppanuushankkeilla.

Kulttuurin- ja vapaa-ajan toimiala on käynnistänyt toimialan palveluverkon suunnittelun, jonka yhteydessä tarkastellaan myös liikunnan harrastamismahdollisuuksia ja liikuntapaikkojen alueellista tarjontaa. Liikunnan palveluverkkoa tarkastellaan yhdessä kaupunkikonsernin muiden liikuntapalveluita tuottavien yhteisöjen kanssa ja siinä otetaan huomioon myös yksityiset liikuntapalvelut.

Liikuntapalveluiden ohjatun liikunnan toimintaa kohdennetaan erityisesti niille ryhmille, jotka eivät liiku liikuntaseurojen ja kaupallisten liikuntapalvelutuottajien tarjoamissa palveluissa.

Terveystoiminnan edistäminen Sutjakka stadi - toimenpideohjelman avulla

Vastaus tarkastuslautakunnalle vuoden 2017 arviointikertomuksen kohtaan 4.13:

"Tarkastuslautakunta toteaa, että kasvatuksen ja koulutuksen, kulttuurin- ja vapaa-ajan ja sosiaali- ja terveystoimialan tulee käynnistää Liikkuva koulu-hankkeen tyyppistä ja painonhallintaa tukevaa ryhmätoimintaa toisen asteen oppilaitoksissa."

Toisen asteen oppilaitoksissa käynnistettiin syksyllä 2017 Liikkuva koulu -pilotit, joiden toimenpiteet kohdistuvat tällä hetkellä kolmeen lukioon sekä kolmeen ammattioppilaitokseen. Liikkuva opiskelu -ohjelman jalkauttamista on tehty kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä liikuntapalvelujen yhteistyönä. Liikuntapalveluihin on palkattu ulkopuolisella hankerahalla kaksi puolipäiväistä hanketyöntekijää. Hankkeelle on haettu jatkorahoitusta ja tavoitteena on, että lukuvuodelle 2018–2019 saadaan kaksi kokopäivätoimista työntekijää edistämään ohjelman tavoitteita oppilaitoksissa. Tässä kontekstissa myös painonhallintaa tukevat toimenpiteet on mahdollista ottaa huomioon.

Käsittely

08.05.2018 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

12.12.2018

Ärende/8

Esittelijä muutti ehdotustaan seuraavasti:

Asia/4, esityslistan sivu 10, toiseksi viimeinen kappale korjataan muotoon:

Koulujen liikuntasalien ilta- ja vapaa-ajankäytön tilavuorojen myöntämisessä noudatetaan vuorojenjakoperusteita, joiden mukaan lasten ja nuorten toiminta sijoitetaan alkuiltaan. Suurin osa myönnettävistä koulujen salivuoroista kohdentuu lasten ja nuorten liikuntaan. Myös liikunta-seuroille myönnettävät toiminta-avustukset määräytyvät pääosin lasten ja nuorten toiminnan mukaan. Liikuntaseurat voivat hakea koulujen salivuoroihin tilankäyttöavustusta. Myös tilankäyttöavustuksessa on junioripainotus.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tommi Laitio

Lisätiedot

Marko Luukkanen, lakimies, puhelin: 89130
marko.luukkanen(a)hel.fi

Tarkastuslautakunta 03.05.2017 § 48

HEL 2017-005026 T 00 03 00

Päätös

Tarkastuslautakunta päätti hyväksyä arviointisuunnitelman vuodelle 2017.

Esittelijä

tarkastusjohtaja
Pirjo Hakanpää

Lisätiedot

Timo Terävä, arviointipäällikkö, puhelin: 310 43126
timo.terava(a)hel.fi